

PHẦN I. ĐỌC - HIỂU (4.0 điểm) Đọc ngữ liệu dưới đây:

TRƯỜNG HỌC XANH - LAN TỎA HẠNH PHÚC, GIEO MẦM TƯƠNG LAI

Thực hiện kế hoạch của Sở GD&ĐT Hà Nội về triển khai chương trình “*Xây dựng trường học xanh - Vì một Hà Nội xanh*” giai đoạn 2022-2025, những năm học vừa qua, Ban giám hiệu trường THCS Trung Nhị đã triển khai kế hoạch “*Xây dựng trường học xanh - Trường học hạnh phúc*”. Chương trình đã nhận được sự hưởng ứng nhiệt tình của các thầy cô giáo và học sinh.

Đến với trường Trung Nhị, có thể thấy chương trình “Trường học xanh” được phát động với nhiều hoạt động sôi nổi. Từ hành lang từng lớp học cho tới khuôn viên sân trường, đâu đâu cũng có sắc xanh của những chậu cây xinh xắn do chính tay các bạn học sinh chăm sóc mỗi ngày. Đó không chỉ là cảnh quan đẹp, mà còn là không gian nuôi dưỡng cảm xúc và tình yêu thương. Mỗi góc lớp xanh mát trở thành “góc hạnh phúc” – nơi các em được thư giãn, chia sẻ và học cách yêu thiên nhiên, yêu cuộc sống.

Với mong muốn xây dựng một môi trường học tập trong lành, xanh mát, mỗi tuần, học sinh đều thực hiện “Ngày thứ bảy xanh” cùng nhau dọn vệ sinh lớp học, hành lang và khu vực được phân công, tạo nên một ngôi trường Trung Nhị luôn gọn gàng, tươi sáng... Những buổi lao động không chỉ khiến sân trường thêm sạch đẹp mà còn giúp các em rèn luyện tinh thần hợp tác, gắn kết và niềm vui được cống hiến – những yếu tố cốt lõi của một ngôi trường hạnh phúc. Bên cạnh đó, nhà trường còn tổ chức các buổi tuyên truyền, các buổi phát thanh măng non, sinh hoạt dưới cờ và các tiết hoạt động trải nghiệm - hướng nghiệp để truyền tải thông điệp sống xanh một cách gần gũi, dễ hiểu tới các em học sinh.

Hình 1,2: Học sinh Trung Nhị đang chăm sóc cây xanh.

Trong khuôn khổ chương trình “Trường học xanh”, trường Trung Nhị còn tổ chức hoạt động “*Đổi chai nhựa lấy cây xanh*”. Mỗi chậu cây nhỏ được trao tặng như một món quà gieo mầm hạnh phúc: “Một chai nhựa bớt đi – một mầm xanh thêm lớn”. Những hành động giản dị ấy giúp học sinh nhận ra rằng, hạnh phúc đôi khi bắt đầu từ những điều rất nhỏ - từ việc chung tay giữ sạch lớp học, chăm sóc một chậu cây hay mỉm cười với bạn bè mỗi sáng đến trường.

Phong trào “*Trường học xanh – lan tỏa hạnh phúc, gieo mầm tương lai*” không chỉ mang lại niềm vui, sự hào hứng cho học sinh mà còn góp phần lan tỏa giá trị yêu thương và sẻ chia trong cộng đồng học đường. Từ những việc làm nhỏ bé hưởng ứng phong trào, học sinh trường THCS Trung Nhị học được cách yêu thiên nhiên, yêu bạn, yêu thầy cô, yêu trường lớp, và biết tìm thấy hạnh phúc trong

từng khoảnh khắc giản dị mỗi ngày. Bởi “Trường học hạnh phúc” không chỉ là nơi có tiếng cười, mà là nơi mỗi thầy cô, học sinh đều cảm thấy được lắng nghe, được yêu thương và được phát triển trong một môi trường xanh – sạch – đẹp – an toàn - nhân ái.

(Trích “*Tập san kỉ niệm 50 năm thành lập trường THCS Trung Nhị*”, trang 50, 51)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1 (0.5 điểm). Xác định thể loại văn bản trên.

Câu 2 (0.5 điểm). Trường THCS Trung Nhị đã phát động phong trào “*Trường học xanh*” với những hoạt động như thế nào?

Câu 3 (1.0 điểm). Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ trong câu văn sau: “*Từ những việc làm nhỏ bé hưởng ứng phong trào, học sinh trường THCS Trung Nhị học được cách yêu thiên nhiên, yêu bạn, yêu thầy cô, yêu trường lớp, và biết tìm thấy hạnh phúc trong từng khoảnh khắc giản dị mỗi ngày.*”

Câu 4 (1.0 điểm). Việc sử dụng phương tiện phi ngôn ngữ đem đến hiệu quả gì cho văn bản?

Câu 5 (1.0 điểm). Nhân dịp kỉ niệm 50 năm thành lập trường, em hãy chia sẻ một kỉ niệm đẹp của mình với bạn bè, thầy cô và mái trường Trung Nhị. (Trình bày bằng một đoạn văn khoảng 5 – 7 câu).

PHẦN II. VIẾT (6.0 ĐIỂM)

Câu 1 (2.0 điểm) Em hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) phân tích nhân vật người mẹ trong truyện ngắn “*Tình mẹ*” của tác giả Vũ Thị Thu.

TÌNH MẸ

Một cậu bé mời mẹ tham dự buổi họp phụ huynh đầu tiên ở trường tiểu học. Điều cậu sợ đã thành sự thật, mẹ cậu nhận lời. Đây là lần đầu tiên giáo viên chủ nhiệm và bạn bè gặp mẹ cậu nhưng cậu lại rất xấu hổ vì ngoại hình của mẹ mình. Mặc dù bà cũng là một người phụ nữ đẹp nhưng lại có một vết sẹo lớn che gần toàn bộ mặt bên phải. Và cậu bé cũng chưa bao giờ hỏi mẹ tại sao có vết sẹo lớn đến vậy.

Vào buổi họp mặt, tất cả mọi người đều ấn tượng bởi sự dịu dàng và vẻ đẹp tự nhiên của người mẹ mặc cho vết sẹo dài, thế nhưng cậu bé vẫn xấu hổ và thu mình vào một góc tránh ánh mắt mọi người. Ở đó, cậu bé nghe được mẹ nói chuyện với cô giáo.

Cô giáo hỏi:

- Làm sao chị bị vết sẹo lớn như vậy trên mặt?

Người mẹ từ tốn trả lời:

Thưa cô, khi con tôi còn bé, nó đang ở trong phòng thì lửa bốc lên. Mọi người đều sợ không dám vào vì ngọn lửa quá to, thế là tôi chạy vào. Lúc chạy đến chỗ con, tôi thấy một xà nhà đang rơi xuống nên đã vội vàng lấy thân mình che cho con. Tôi bị ngất xỉu, nhưng thật may đã có một anh lính cứu hỏa vào và cứu cả hai mẹ con tôi.

Người mẹ chạm vào vết sẹo nhăn nhúm trên mặt, mỉm cười nói:

- Vết sẹo này không chữa được nữa, nhưng cho đến giờ, tôi chưa hề hối tiếc về việc mình đã làm.

Nghe đến đây, cậu bé đã chạy nhanh về phía mẹ, nước mắt lưng tròng. Cậu ôm lấy mẹ và cảm nhận được tình yêu, sự hy sinh to lớn của mẹ dành cho mình. Cậu nắm chặt tay mẹ suốt cả ngày hôm đó như không rời.

(Nguồn: <https://voh.com.vn/song-dep/truyen-ngan-ve-me-431752.html>)

Câu 2 (4.0 điểm).

Trường THCS Trung Nhị luôn hướng tới xây dựng một ngôi trường mà ở đó mỗi học sinh đều cảm thấy được lắng nghe, được yêu thương và được phát triển trong một môi trường xanh – sạch – đẹp – an toàn - nhân ái. Em hãy viết bài văn (khoảng 400 chữ) nêu suy nghĩ của em về những việc học sinh cần thực hiện để góp phần xây dựng “*Trường học hạnh phúc*”.

Chúc em làm bài tốt!

HƯỚNG DẪN CHẤM

PHẦN	CÂU	NỘI DUNG	ĐIỂM
I		Phần đọc hiểu	4.0
	1	Văn bản thông tin	0.5
	2	<p>Trường THCS Trung Nhị đã phát động phong trào “Trường học xanh” với những hoạt động:</p> <ul style="list-style-type: none"> - chăm sóc cây xanh ở các hành lang lớp học, khuôn viên trường - tổ chức “ngày thứ bảy xanh” dọn vệ sinh lớp học, hành lang, khu vực được phân công - tổ chức các buổi tuyên truyền, các buổi phát thanh măng non, sinh hoạt dưới cờ và các tiết hoạt động trải nghiệm - hướng nghiệp để truyền tải thông điệp sống xanh... - hoạt động “Đổi chai nhựa lấy cây xanh” <p style="text-align: center;"><i>(Hs ghi được 3,4 được 0,5 điểm”: 1,2 ý được 0.25 điểm)</i></p>	0.5
	3	<p>Biện pháp tu từ điệp ngữ, liệt kê: <i>yêu thiên nhiên, yêu bạn, yêu thầy cô, yêu trường lớp</i></p> <p>Tác dụng:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Tạo nhịp điệu tự nhiên, giúp các ý liên kết chặt chẽ. 0.25 + Nhấn mạnh những tình cảm tốt đẹp mà học sinh hình thành: yêu thiên nhiên, bạn bè, thầy cô, mái trường. 0.25 + Gợi cảm xúc âm áp, làm nổi bật môi trường “trường học hạnh phúc” mà Trung Nhị xây dựng. 0.25 	0.25
	4	<p>- Phương tiện phi ngôn ngữ: Hình 1,2 Học sinh Trung Nhị chăm sóc cây xanh</p> <p>- Hiệu quả:</p> <ul style="list-style-type: none"> + Làm nổi bật hoạt động chăm sóc cây xanh của học sinh Trung Nhị + Tăng tính thuyết phục khi người đọc thấy được học sinh thật sự tham gia chăm sóc cây xanh. + Làm cho văn bản hấp dẫn, sinh động và gần gũi hơn. 	1.0
	5	<p>- Học sinh chia sẻ được kỉ niệm ý nghĩa với bạn bè thầy cô, mái trường.</p> <p><i>(Học sinh không viết đoạn/ sai chính tả/ diễn đạt vụng, chấm tối đa 0.5đ)</i></p>	1.0
II		Phần viết	6.0
	1	<p>a. <i>Đảm bảo yêu cầu về hình thức đoạn văn</i></p> <p>HS có thể trình bày đoạn văn khoảng 200 chữ</p>	0.25
		<p>b. <i>Xác định đúng vấn đề cần trình bày: Phân tích nhân vật người mẹ trong truyện.</i></p>	0.25
		<p>c. <i>Gợi ý</i></p> <p>1. Mở đoạn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Giới thiệu tác giả, tác phẩm. - Nêu nhận xét chung về nhân vật người mẹ trong truyện: Nhân vật người mẹ hiện lên như biểu tượng của tình yêu thương vô điều kiện và sự hi sinh cao cả dành cho con. <p>2. Thân đoạn: Phân tích làm rõ các đặc điểm của nhân vật bằng lí lẽ dẫn chứng.</p> <p>a. Nội dung:</p> <p>* <u>Hoàn cảnh xuất hiện – ấn tượng ban đầu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Người mẹ xuất hiện trong buổi họp phụ huynh đầu tiên của con. - Vừa dịu dàng, tự nhiên, lại mang vết sẹo lớn trên mặt khiến người xung quanh tò mò, còn cậu bé thì mặc cảm, xấu hổ. <p>→ Gợi sự tò mò và tạo tiền đề làm nổi bật vẻ đẹp nội tâm của người mẹ.</p> <p>* <u>Ngoại hình</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Người mẹ có vết sẹo lớn che nửa mặt, khó giấu nhưng vẫn giữ được vẻ đẹp hiền hậu, dịu dàng. 	1.0

	<p>→ Vết sẹo trở thành dấu ấn của sự hi sinh, là “vết thương ngoại hình – vẻ đẹp tâm hồn”.</p> <p>*Tinh cách, phẩm chất</p> <p>- <i>Giàu tình yêu thương – sẵn sàng hi sinh vì con</i></p> <ul style="list-style-type: none"> + Lao vào căn phòng đang bốc cháy để cứu con dù mọi người sợ không dám vào. + Dùng cả thân mình che cho con khi xà nhà rơi xuống. <p>→ Hành động quyết liệt, bản năng của tình mẹ: hi sinh vô điều kiện, đặt tính mạng con lên trên chính mình.</p> <p>- <i>Can đảm, mạnh mẽ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> + Không ngần ngại nguy hiểm để bảo vệ con. + Chấp nhận đau đớn, mang vết sẹo suốt đời nhưng không hối tiếc. <p>→ Phẩm chất của một người mẹ kiên cường.</p> <p>b. Nghệ thuật:</p> <p>- Ngôi kể thứ ba: tạo cái nhìn khách quan, dễ dàng trong việc tái hiện diễn biến câu chuyện.</p> <p>- Xây dựng tình huống truyện đặc sắc: Buổi họp phụ huynh là “tình huống bộc lộ tính cách”, giúp nổi bật cảm của cậu bé và sự hi sinh của mẹ được lộ rõ, làm nổi bật phẩm chất nhân vật người mẹ.</p> <p>- Ngôn ngữ nhân vật giản dị, chân thật: Lời kể của người mẹ nhẹ nhàng, khiêm tốn, không tự nhận mình là người hùng → làm nổi bật vẻ đẹp nhân hậu, vị tha.</p> <p>- Sử dụng chi tiết giàu sức gợi: Vết sẹo lớn trên mặt là chi tiết “đắt giá”, gợi quá khứ đau thương và sự hi sinh thầm lặng.</p> <p>- Miêu tả nhân vật người mẹ qua hành động và thái độ, lời nói...</p> <p>3. Kết đoạn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Khẳng định: Ý nghĩa hình tượng người mẹ + Tượng trưng cho tình mẫu tử thiêng liêng – bất diệt. + Gợi thông điệp: tình yêu thật sự nằm trong những hi sinh âm thầm, bền bỉ. <p>.....</p> <p><i>(Học sinh có thể chọn 1, 2 đặc điểm nổi bật để phân tích thấu đáo vẫn cho điểm tối đa phần thân đoạn. Không bắt buộc phân tích đủ các ý trên.)</i></p>	0.5
2	Viết bài văn nghị luận về một vấn đề cần giải quyết: về những việc học sinh cần thực hiện để góp phần xây dựng “ Trường học hạnh phúc ”.	4.0
	<p><i>a. Đảm bảo cấu trúc bài văn nghị luận</i></p> <p>Mở bài giới thiệu được vấn đề, Thân bài triển khai được vấn đề, Kết bài khái quát được vấn đề.</p>	0.5
	<i>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận</i>	
	<p><i>c. Triển khai vấn đề nghị luận</i></p> <p>Vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và bằng chứng.</p>	
	<p><i>d. Viết bài văn đảm bảo các yêu cầu sau:</i></p> <p>1. Mở bài</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dẫn dắt vấn đề: - Giới thiệu vấn đề nghị luận: <p>2. Thân bài (2,5 điểm)</p> <p><u>a. Giải thích vấn đề (0,5 điểm)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Trường học hạnh phúc là môi trường mà thầy cô và học sinh đều cảm thấy an toàn, được tôn trọng, được yêu thương và có cơ hội phát triển toàn diện. 	0.25

	<p>- Xây dựng trường học hạnh phúc là những hành động, việc làm cụ thể của mỗi học sinh để tạo nên không gian học tập thân thiện, tích cực, đầy yêu thương và gắn kết.</p> <p>b. Nêu ngắn gọn vai trò, ý nghĩa của trường học hạnh phúc: (0,25 điểm)</p> <p>- Giúp học sinh hình thành kỹ năng, nhân cách, tinh thần hợp tác, biết yêu thương – chia sẻ, từ đó phát triển toàn diện.</p> <p>- Là nền tảng để thầy cô và học sinh cảm thấy vui vẻ, hứng thú, tự tin trong quá trình dạy – học.</p> <p>c. Thực trạng (0,25 điểm)</p> <p>- Nhiều học sinh tích cực tham gia các hoạt động: giữ gìn vệ sinh trường lớp, chăm sóc cây xanh, giúp đỡ bạn bè, lễ phép với thầy cô.</p> <p>- Tuy nhiên vẫn có một bộ phận học sinh: xả rác bừa bãi, nói tục – gây gổ, chưa đoàn kết, chưa chủ động trong các hoạt động xây dựng môi trường học tập thân thiện.</p> <p>d. Giải pháp để xây dựng trường học hạnh phúc (1,5 điểm)</p> <p>- Cá nhân mỗi người:</p> <p>+ Giữ gìn vệ sinh lớp học, tham gia “Ngày thứ bảy xanh”, chăm sóc cây xanh tạo môi trường sạch – đẹp.</p> <p>+ Tôn trọng thầy cô, lễ phép, biết lắng nghe, hợp tác trong học tập và sinh hoạt.</p> <p>+ Yêu thương, đoàn kết, hỗ trợ bạn bè; không bắt nạt, không phân biệt đối xử.</p> <p>+ Sống tích cực, biết nói lời hay – làm việc tốt, xây dựng văn hóa ứng xử văn minh trong trường học.</p> <p>+ Tham gia đầy đủ các hoạt động trải nghiệm, hoạt động tập thể để phát triển kỹ năng và tinh thần trách nhiệm.</p> <p>+ Giữ tâm hồn trong sáng, biết yêu thương và trân trọng môi trường học đường – ngôi nhà thứ hai của mình.</p> <p>- Gia đình: Quan tâm, đồng hành, giáo dục con thái độ sống tích cực; phối hợp với nhà trường trong việc rèn nếp sống văn minh, kỉ luật.</p> <p>- Nhà trường: Xây dựng mối quan hệ thân thiện giữa thầy cô – học sinh; khuyến khích học sinh tham gia các phong trào.</p> <p>- Xã hội: Xây dựng không gian sống an toàn, lành mạnh; hỗ trợ các chương trình “Trường học xanh – Trường học hạnh phúc”; tạo sân chơi bổ ích để học sinh rèn luyện và trưởng thành.</p> <p>- Liên hệ bản thân:</p> <p>Là học sinh, em cần học tập chăm chỉ, sống kỉ luật, biết yêu thương – chia sẻ, giữ gìn vệ sinh trường lớp và tích cực tham gia hoạt động tập thể để góp phần xây dựng trường Trung Nhị trở thành mái trường hạnh phúc.</p> <p>3. Kết bài</p> <p>- Khẳng định: Xây dựng trường học hạnh phúc là trách nhiệm của mỗi học sinh để tạo nên môi trường học tập tốt đẹp cho tất cả mọi người.</p> <p>- Thông điệp: Hãy bắt đầu từ những hành động nhỏ mỗi ngày – một lời chào, một nụ cười, một việc tốt – để chung tay xây dựng mái trường thật xanh, thật đẹp và tràn đầy hạnh phúc.</p>	2.5
	<p><i>Sáng tạo: Liên hệ, mở rộng vấn đề độc đáo, sáng tạo; thể hiện suy nghĩ sâu sắc về vấn đề nghị luận</i></p>	0.5
<p>Tổng</p>		10

